

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy VIII

I. Wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń posiada ograniczoną wiedzę na temat różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia.
- Wykonuje obserwacje i doświadczenia jedynie pod kierunkiem nauczyciela, często potrzebuje pomocy w zrozumieniu wyników.
- Ma trudności z użyciem podstawowej terminologii biologicznej i popełnia liczne błędy.
- Rzadko uczestniczy w lekcjach i ma problemy z wykonaniem większości zadań i ćwiczeń.
- Potrafi zrozumieć i powtórzyć najprostsze informacje, ale wymaga dużego wsparcia nauczyciela.
- Prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna podstawowe informacje dotyczące różnorodności biologicznej oraz procesów biologicznych, ale potrzebuje wsparcia nauczyciela.
- Potrafi przeprowadzać obserwacje i doświadczenia według instrukcji, ale ma trudności z samodzielnym formułowaniem wniosków.
- Wykazuje znajomość podstawowej terminologii biologicznej, choć zdarzają mu się błędy.
- Potrzebuje pomocy w analizowaniu materiałów źródłowych i czasami ma problemy z wyciąganiem wniosków.
- Poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań teoretycznych lub praktycznych o niewielkim stopniu trudności.
- Uczestniczy w lekcjach, choć nie zawsze jest aktywny.
- Prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna większość zagadnień dotyczących różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych.
- Samodzielnie planuje i przeprowadza proste obserwacje oraz doświadczenia, wyciągając poprawne wnioski.

- Poprawnie analizuje materiały źródłowe i posługuje się podstawową terminologią biologiczną.
- Bierze udział w lekcjach, odpowiada na pytania nauczyciela i wykonuje zadania i ćwiczenia.
- Rozumie zjawiska biologiczne, ale może mieć trudności z pełnym wyjaśnieniem szczegółowych zależności.
- Potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela.
- Prowadzi prawidłowo zeszyt przedmiotowy.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń bardzo dobrze zna różnorodność biologiczną oraz podstawowe zjawiska i procesy biologiczne.
- Poprawnie planuje i przeprowadza obserwacje oraz doświadczenia, formułując precyzyjne wnioski.
- Potrafi wyjaśnić przyczyny i skutki obserwowanych zjawisk biologicznych.
- Używa terminologii biologicznej w sposób prawidłowy i potrafi ją zastosować w praktyce.
- Jest aktywny na lekcjach, zadaje pytania i bierze udział w dyskusjach.
- Wykorzystuje zdobytą wiedzę na innych przedmiotach.
- Zeszyt przedmiotowy zasługuje na wyróżnienie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń wykazuje się szeroką wiedzą wykraczającą poza program nauczania.
- Samodzielnie zdobywa dodatkowe informacje i prezentuje je w kreatywny sposób.
- Potrafi planować i przeprowadzać własne doświadczenia, wykorzystując wiedzę z zakresu biologii.
- Wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem, aktywnie uczestniczy w zajęciach i projektach.
- Rozwiązuje zadania problemowe wymagające twórczego myślenia i uzasadniania wniosków.
- Bardzo dobrze interpretuje wyniki obserwacji i doświadczeń oraz wyciąga trafne i szczegółowe wnioski.
- Bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.
- Wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy.

II. Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości
- umiejętności
- postawa ucznia i jego aktywność

I. Zasady pracy i oceniania

1. Na lekcji obowiązują: zeszyt, podręcznik, długopis, ołówek, kolorowe pisaki lub kredki, klej i nożyczki.

2. Sposoby i formy oceniania na lekcjach biologii:

- Sprawdziany pisemne - zapowiadane są co najmniej tydzień wcześniej i są obowiązkowe.
- Kartkówki - obejmują materiał z 1-2 lekcji, są zapowiadane lub nie i są obowiązkowe.
- Odpowiedź ustna – obejmuje materiał 1-2 lekcji.
- Wkład pracy na lekcji – samodzielna praca, praca w grupie, aktywność, prace dodatkowe.

3. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce z powodu usprawiedliwionej nieobecności trwającej minimum 5 dni jest zobowiązany napisać go w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeśli uczeń był nieobecny tylko w dniu sprawdzianu, kartkówki pisze go na pierwszej lekcji po sprawdzianie, kartkówce.

4. Sprawdziany, kartkówki uczeń może poprawić do dwóch tygodni od dnia podania informacji o ocenie. Poprawa oceny niedostatecznej z kartkówki i sprawdzianu jest obowiązkowa.

5. Jeżeli uczeń był nieobecny, wówczas ma obowiązek uzupełnienia braków.

6. Obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

7. Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze bez podania przyczyny.

8. Każdą ocenę można poprawić jednokrotnie, o ile nauczyciel nie zdecyduje inaczej.

IV. Wymagania szczegółowe:

Po ukończeniu klasy ósmej uczeń:

- Przedstawia strukturę i rolę DNA.
- Wyjaśnia, czym jest i jakie znaczenia ma replikacja DNA: opisuje budowę chromosomu i podaje liczbę chromosomów komórek człowieka oraz rozróżnia autosomy i chromosomy płci.
- Przedstawia znaczenie biologiczne podziałów komórkowych, rozróżnia komórki haploidalne i diploidalne.
- Przedstawia nowotwory jako skutek niekontrolowanych podziałów komórkowych oraz przedstawia czynniki sprzyjające ich rozwojowi (np. niewłaściwa dieta, składniki dymu

tytoniowego, niewłaściwy tryb życia, promieniowanie UV, promieniowanie X, zanieczyszczenia środowiska, wirus HPV).

- Przedstawia dziedziczenie jednogenowe, posługując się podstawowymi pojęciami genetyki (fenotyp, genotyp, gen, allel, homozygota, heterozygota, dominacja, recesywność).
- Przedstawia dziedziczenie płci u człowieka.
- Wyjaśnia dziedziczenie grup krwi człowieka.
- Określa, czym jest mutacja oraz wymienia możliwe przyczyny mutacji (mutacje spontaniczne i wywołane przez czynniki mutagenne).
- Podaje przykłady chorób genetycznych człowieka warunkowanych mutacjami (mukowiscydoza, zespół Downa).
- Wyjaśnia istotę procesu ewolucji organizmów i przedstawia źródła wiedzy o jej przebiegu.
- Wyjaśnia na przykładach, na czym polega dobór naturalny i sztuczny oraz przedstawia różnice między nimi.
- Przedstawia podobieństwa i różnice między człowiekiem a małpami człekokształtnymi jako wynik procesów ewolucyjnych.
- Wskazuje żywe i nieożywione elementy ekosystemu oraz wykazuje, że są one powiązane różnorodnymi zależnościami.
- Opisuje cechy populacji.
- Analizuje oddziaływania antagonistyczne: konkurencję wewnątrzgatunkową i międzygatunkową, pasożytnictwo, drapieżnictwo i roślinożerność.
- Analizuje oddziaływania nieantagonistyczne: mutualizm i komensalizm.
- Przedstawia strukturę troficzną ekosystemu, rozróżnia producentów, konsumentów i destruentów oraz przedstawia ich rolę w obiegu materii i przepływie energii przez ekosystem.
- Analizuje zależności pokarmowe, konstruuje proste łańcuchy pokarmowe (łańcuchy spasanania) oraz analizuje przedstawione sieci i łańcuchy pokarmowe.
- Analizuje zakresy tolerancji organizmu na wybrane czynniki środowiska (temperatura, wilgotność).
- Przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.
- Przedstawia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z działań człowieka, w tym z antropogenicznej zmiany klimatu, a także sposoby zwalczania tych zagrożeń.
- Przedstawia poziomy różnorodności biologicznej.
- Analizuje wpływ człowieka na różnorodność biologiczną.
- Uzasadnia konieczność ochrony różnorodności biologicznej.
- Przedstawia wybrane formy ochrony przyrody w Polsce oraz uzasadnia konieczność ich stosowania dla zachowania gatunków i ekosystemów.